

SVERIGES PSYKOLOGFÖRBUND

5

KONGRESS 2020

10

15

20

Punkt 26/Motion U

25

Psykologförbundet och klimatet

30

35

40

45

50

KONGRESS 2020

Punkt 26/Motion U

5

10

Psykologförbundet och klimatet

15

Klimatförändringarna hotar mänsklighetens existens. Forskningen är entydig och det finns mängder av fakta att läsa och ta till sig. Vårt fokus är på vad vi i psykologförbundet kan göra för att bidra till de strukturella förändringar som krävs samt minska vårt faktiska utsläpp.

20

En vanligt återkommande kritik mot att ta personligt ansvar för sin klimatpåverkan är att hänvisa till det betydelselösa i att enskilda individer, eller i det här fallet organisationer, sänker sina utsläpp om inte större aktörer också gör det. Problemet med ett sådant resonemang är att alla därmed kan frisäga sig sitt ansvar. Lika gärna som en individ kan hänvisa till att hela landet måste minska sina utsläpp kan enskilda nationer hävda att de inte behöver göra något eftersom andra nationer är större utsläppsbovar. Många politiker menar till exempel att Sverige som nation inte behöver minska sina utsläpp eftersom det inte spelar någon roll ifall inte Kina, som nation påverkar klimatet mer, också minskar sina utsläpp. Förutom det intellektuellt ohederliga i att inte redovisa utsläpp fördelat på befolkning eller att stor del av svensk konsumtion skapar utsläpp i Kinas industrier så blir problemet att alla kan hänvisa till en större enhet. Enskilda provinser i Kina skulle lika gärna kunna hävda att det inte spelar någon roll att de gör något åt sina klimatutsläpp om inte enskilda länder med större påverkan gör det. Det blir en tävlan i att skylla ifrån sig där den stora förloraren blir mänsklighetens fortsatta möjlighet till överlevnad. Som förbund kan vi välja att antingen delta i den här tävlan om vem som behöver göra minst eller istället verka som en positiv kraft i samhället.

40

Samma resonemang kan man stöta på när personer med syfte att ursäkta enskilda utsläppskällor gör märkliga jämförelser. Att flygets utsläpp enbart står för 2% av våra globala utsläpp säger väldigt lite om hur angeläget det är att minska vårt flygande, när man även räknar in höghöjdseffekten och hur få människor av jordens befolkning det är som faktiskt flyger. Oavsett siffertrixande så är Naturvårdsverket tydliga med vilka åtgärder som enskilda individer kan ta för att mest effektivt minska sin klimatpåverkan. Det handlar om resor, livsmedel, bostäder och konsumtion av prylar. Eftersom Psykologförbundet varken hyr ut bostäder eller till exempel köper in kläder till sina anställda och medlemmar så har vi valt att i det konkreta fokusera på just resor och mat. För att möta den komplexitet som klimatkrisen innebär krävs även att

50

- 5 Psykologförbundet ökar sin förståelse av problemets natur och hur klimatkrisen påverkar kliniskt verksamma psykologers arbete utifrån ett etiskt perspektiv.

Vi föreslår Psykologförbundets kongress 2020 besluta:

- 10 **att** förbundet kartlägger sin klimatpåverkan.
- att** förbundet tar fram en plan med delmål för att vara klimatneutrala senast år 2030.
- 15 **att** resepolycyn för förbundsstyrelsen gäller alla resor bekostade av förbundet.
- att** måltider som bekostas av förbundet har växtbaserat som norm. Undantag görs såklart vid svåra allergier och liknande.
- att** se över förbundets investeringar och skifta till investeringar som inte innebär utvinning av fossila bränslen, samt vara transparent med investeringarnas klimatpåverkan.
- 20 **att** erbjuda två dagars extra semester för förbundsanställda som inte flyger under året för att uppmuntra till att ta tåget på semestern.
- 25 **att** förbundet driver frågan om allmän kompetenshöjning bland psykologer inom miljö, klimat och hållbarhetsfrågor, klimatpsykologi och "best-practice" lösningar.
- att** förbundet ger i uppdrag åt etikrådet att se över riktlinjer i syfte att inkorporera etiska dilemman föranledda av klimatkrisen.
- 30 **att** förbundet tydliggör att frågan om klimatoro är komplex och behöver genomlysas och förstås i sin komplexitet av förbundets medlemmar.
- 35 **att** förbundet tar initiativ till att tillsammans med andra hälsoförbund, t ex läkarförbund, driva linjen att klimatkras och tillhörande klimatoro är en samhällsfråga på strukturell nivå och inte (enbart) något som kräver en enskild behandling.
- 40 **att** förbundet driver agerande i klimatkrisen inom SACO och andra myndigheter i samma linje med de riktlinjer som antas för förbundet.
- att** förbundet aktivt driver opinionsbildning om klimatkrisen och dess påverkan på hälsa.

45 Motionen undertecknas av följande medlemmar:

50 *Sara Ytterbrink Nordenskiöld, Elias Ytterbrink, Fredrik Ivarsson, Christine Bertlin, Sara Nilsson Lööv, Karin Frick, Gabriela Jones, Birgitta Granholm, Anette Hagner, Sofia Vänelid, Britta Bäumer, Sofie Rhodin, Lisa Nordlund, Susanna Vestberg,*

5 *Franck Siljestränd, Lisa Ekelund, Monica Lidbeck, Lotta Lemte, Jasmina Karlsson, Sabina Mattsson, Martin Arvidsson, Kerstin Isaksson, Elinor Eskilsson Strålin, Malin Valsö, Lena Hammarbäck, Linda Wiik, Ulla Risling, Shahin Malak, Anders Rönnerberg, Jonas Olsson, Ulla Bertling, Niclas Långö, Karin Michal, Jasmin Lind, Carin Thorngren, Bertil Jarl, Johan Agebjörn, Ingela Bergman, Frida Ekbohm Lodin, Sanna Skoglund, Nils Alwall, Ida Martinsson och Patrik Gronostaj.*

15 Förbundsstyrelsens yttrande

Arbetet med hållbarhetsfrågor är stort och viktigt. Som motionären beskriver ser förbundsstyrelsen att klimat och hållbarhetsfrågorna påverkar alla delar av förbundets verksamhet. Sveriges Psykologförbund har många medlemmar som engagerar sig i området och kan och vill spela en roll i arbetet. Frågorna är stora, svåra och delvis nya för förbundet och kräver ett omfattande arbete och beredning av de många perspektiven för att kunna integreras i förbundets löpande verksamhet. Förbundsstyrelsen ser fram emot att ta del av de idéer och det engagemang som finns i hela organisationen.

Vissa av frågorna är lättare att besluta om och implementera lösningar för. Där har förbundet redan gjort vissa ställningstaganden. Dessa kommer följas upp och utvecklas under kongressperioden. Vad gäller förbundets egen klimatpåverkan har förbundet för närvarande en kostpolicy som föreskriver att vegetarisk kost ska vara förstahandsval vid större sammankomster. Det finns även en placeringspolicy som säkerställer att förbundets fonderade medel investeras med utgångspunkt i FN:s riktlinjer Global Compact som tar hänsyn till FN:s principer om hållbara investeringar gällande bland annat mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. Skiftet så att förbundet inte investerar i fossila bränslen har gjorts under de senaste åren och är nu helt genomfört. I förbundets resepolicy finns stipulerat att tågresor ska prioriteras före flyg med hållbarhet som fokus. Förbundet genomför många möten via digitala kanaler och detta arbete utvecklas mer och mer.

Psykologförbundets kansli har drygt 20 anställda som naturligtvis omfattas av samma policys ovan som förtroendevalda. Vilka anställningsvillkor och övriga förutsättningar som ska gälla på arbetsplatsen bestäms av förbundsdirektören, i vissa fall efter förhandlingar med de anställdas fackliga organisation, i sedvanlig ordning.

När det gäller förbundets påverkan på samhället så har förbundsstyrelsens i sin proposition om politiska ställningstaganden för kommande kongressperiod föreslagit

- 5 ett politikområde om klimat och hållbarhet ur ett samhällsperspektiv. Om propositionen går igenom finns förutsättningar för ett påverkansarbete under kongressperioden. Förbundsstyrelsen föreslår att förbundets politiska arbete koncentreras på samhällsförändringar och strukturfrågor.
- 10 Samarbete i hållbarhetsfrågan är nödvändigt. Inom Saco finns idag samarbete kring Agenda 2030 på strukturell nivå. Utöver det har förbundet samverkan med andra förbund som organiserar andra professioner inom hälso- och sjukvården. Förbundet har också ett omfattande samarbete med psykologförbund i Europa och övriga
- 15 världen. Hållbarhetsfrågan blir en naturlig del i dessa samarbeten.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

- 20 **att** motionen anses besvarad

25

30

35

40

45

50